

Tāpat kā nav, kas mūs aizstāvētu sarežģītās situācijās. Brižiem to birokrātisko slogu ir nepanesami izturēt. Taču, paldies Dievam, mēs "Straupē" vēl esam brīvi cilvēki. Neesam ne no viena atkarīgi, jo kā jau kooperatīvā, visu izlemj un nosaka mūsu biedri, nevis kaut kur kāds augšā. Un vēlamies mēs tikai vienu – lai mums ļauj strādāt.

– **Jāni, jums ir nopietns pienākums – esat "Straupes" kooperatīva valdes priekšsēdētāja vietnieks. Kā nonācāt šajā amatā?**

J. Šulcs: – Pieteicos pats un biedri nobalsoja. Tas notika pirms četriem gadiem, kad sapratu, ka spēju un vēlos šo amatu pildīt. Mani tiešie un galvenie pienākumi ir komunikācija ar lauksaimniekiem – mūsu biedriem, viņu vajadzību apzināšana, dažāda veida palīdzība, norādes, kur saņemt speciālistu palīdzību. Ja fermā govīm ir vielmaiņas saslīmšana, tas spēj izmainīt arī piena garšu. Taču garša mazliet arī mainās, kad sākas ganību periods. Ja pavasarī jūtat mazliet rūgtāku pienu, ziniet – mūsu *ragainās meitenes* tikušas pie pienēm. Neslēpšu, arī manā saimniecībā ir bijuši gadījumi, kad enerģijas un proteīna attiecība noklībojusi. Taču, pateicoties piena kontroles un ražošanas daļai, šīs problēmas strauji spējam risināt. Ja problēmas gadās mazāka apjoma saimniecībā, vajag vairāk laika gan izskaidrošanai, gan ieteikumiem, kā situāciju atrisināt, un tādus gadījumus pieslēgties ir mans pienākums. Ja zinu, palīdzu pats, ja ne – atrodu speciālistu, kurš palīdzēs.

– **"Straupe" tiek minēta kā kooperatīvs, kas palīdz biedriem dažādu izejmateriālu sagādē. Tas arī ir jūsu pārziņā?**

– Jā. Minerālmēslus, rulonu plēves un sietus, tranšeju plēves un segšanas materiālus, zālāju sēklas, kukurūzas sēklas kooperatīvs pērk vairumā, un līdz ar to mūsu biedri vajadzīgo var iegādāties lētāk, kā arī nomaksāt ilgākā laika periodā.

Diskusiju līmenī patlaban runājam, ka biedriem varētu sniegt arī tehnikas pakalpojumus.

– **Tas nozīmē, ka "Straupe" iegādātos dažādus augsnes sakopšanas, barības gatavošanas vai citus agregātus un ar tiem jūsu darbinieki pēc pieprasījuma brauktu palīdzēt saimniecībās?**

– Šis iekārtas varētu būt saistītas ar kūtsmēslu apsaimniekošanu, ar akmeņu novākšanu, barības sagatavošanu, augsnes kalpošanu. Katram lauksaimniekam tādas tehnikas, kas varbūt tikai reizi gadā nepie-

ciešama, iegādei vajag lielas investīcijas, un tās ne vienmēr atmaksājas. Šo pakalpojumu ar kooperatīvam piederošo tehniku veiktu kooperatīva cilvēks. Vēl nav lemts, kāda konkrēta tehnikas vienība jāpērk, nav pateikts konkrēts gads, kad šī iniciatīva jāievieš, bet biedri par ideju zina un to atbalsta.

– **"Straupes" ražošanas telpas joprojām ir pielāgotas senajā Plāča pienotavā. Cik reāli ir redzēt kaut ko jaunu, plašu, modernizētu un automatizētu?**

– Daži ražošanas ceha attīstības jautājumi ir manis virzīti. Daži īstenojas pašlaik, dažiem vēl savs laiks priekšā.

– **Nav noslēpums, ka biedru skaits kooperatīvā samazinās, tātad arī piena ir mazāk. Cik ilgi var tā pastāvēt – ar savu pārstrādi?**

– Neesmu par to domājis, bet pieļauju, ka var. Un ilgi. Pašu biedri plāno attīstību un izaugsmi. Ir iespēja pienu iepirkt arī no citiem piegādātājiem. Taču pie noteikuma, ja pašā rūpnīcā tiks pilnveidots ražošanas process līdz tādām līmenim, ka tiek mazināts fiziskais darbs. Reizē tas nozīmē investēt. Un atkal jautājums – vai ir jēga investēt esošajā. Varbūt tad rūpnīca jāveido jaunā vietā, kur viss notiks automatizēti. Mēs nesen valdes sēdē pārrunājām pudeļu fasēšanas jautājumu, jo pēc produkta pudelē pieprasījums aug. Diemžēl esošajās telpās jaunu līniju ielikt nav iespējams. Tātad tas varētu kļūt par izaicinājumu nākotnei, ka "Straupei" būs jābūvē vēl viena rūpnīca.

– **Kādēļ piena, kefīra un citas pudeles nevar nodot depozīta punktos?**

– Es pieļauju, ka tādēļ, lai nesmirdētu ne taras pieņemšanas vietas, ne visa apkārtnē. Šīs pudeles taču neviens nemazgās, tāpat kā visas citas depozītam paredzētās, un veidosies antisaniitāri apstākļi. Taču piena produktu pudeles var mājās izmazgāt un izmest šķīrotajos atkritumos.

– **Esat arī Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas padomes loceklis.**

– Mans uzdevums ir darboties tā, lai Asociācijā ir pārstāvētas kooperatīva intereses, lai piena pārstrāde ir saglabājama un vērtīga. Praktiski tas ir lobija darbs, kam jāveltī ļoti daudz enerģijas. Taču atzīstu, ka to ne vienmēr ir viegli savienot ar savas saimniecības vadīšanu.

– **Vai kooperatīvam pienesums ir arī jūsu firmas veikali?**

– Tie, kuri palikuši, visi ir pelnoši. Nereālie ir slēgti. LL

Slimību profilakses un kontroles centra komentārs

Šobrīd epidemioloģiskā izmeklēšana turpinās, un gala rezultātu vēl nav. Notiek laboratoriskā paraugu sekvenčēšana un rezultātu savstarpējā salīdzināšana. Laboratoriskie dati liecina, ka uzliesmojumu izraisīja vienlaikus divi *E.coli* serotipi, ar tiem bērni un izglītības iestāžu darbinieki inficējušies vienlaikus. SPKC gaida pēdējo paraugu sekvenčēšanas rezultātus un par epidemioloģiskās izmeklēšanas starprezultātiem informēja PVD, pieprasot precizējošo informāciju.

Vēršam uzmanību, ka epidemioloģiskā izmeklēšana arī iepriekš *E.coli* gadījumos nebija ātra. Šoreiz procesu sarežģītāku padara, ka saslimuši mazi bērni (kurus nevar aptaujāt, bet vecāki ne vienmēr zina, ko bērns pa dienu ēdis PII), gan plašais ģeogrāfiskais izkātojums, gan pirmreizējie laboratoriskie izmeklējumi, kas norāda uz vairāku patogēnu klātesamību.

Pārtikas un veterinārā dienesta komentārs

PVD Pārtikas izplatīšanas uzraudzības daļas vecākā eksperte Svetlana Alminoviča-Miljanoviča: "Ir saņemti rezultāti par 247 pārtikas produktu paraugiem un 31 nomazgājums, kas tika izmeklēti uz *Verotoksīgēn E.coli* klātbūtni. Tāpat saņemtas atbildes par 210 nomazgājumu paraugiem, kas izmeklēti uz higiēnas kritērijiem. Neatbilstoši rezultāti, kas šobrīd būtu saistāmi ar saslimšanas uzliesmojumu, nav konstatēti. Tomēr atsevišķu pārtikas produktu paraugu testēšana turpinās. PKS "Straupe" darbība, kas, pamatojoties uz SPKC sniegto informāciju par darbiniekiem konstatēto patogēnās mikrofloras (patogēnie *E.coli*) klātbūtni, tika ierobežota piesardzības nolūkos, pēc atkārtotas PVD pārbaudes ir pilnībā atjaunota un šobrīd nekādas papildu pārbaudes uzņēmumā nenotiek. Pārbaudes veiktas visās izglītības iestādēs, par kurām no SPKC saņemta informācija par saslimšanas gadījumiem, tostarp arī iestādēs, kurās ēdināšanas pakalpojumu nodrošina SIA "ŽAKS-2". Pārbaudēs ņemti gan pārtikas, gan nomazgājumu paraugi. Epidemioloģisko izmeklēšanu, lai noskaidrotu saslimšanas iemeslus, veic Slimību profilakses un kontroles centrs."